

Framhald av síðu 2

antin so ella so. Tað er tað stutta av tí langa.

Nú er so bórðreitt av nýggjum. Hesa ferð verður tað gjørt meira snildisligt. Fólkalokkurin hevur vent byttuni og sigur skattalættu til fiskimenn. Onki annað. Eg eri visur í, at hesin filmurin, eins og teir flestu, hevur tær aktir. Tann seinna aktin kemur beint aftaná ta fyrstu. Í tí seinna aktini fer Føroya Reioðarfelag at siga sáttmálan upp við øll manningarfeløgini. Kravið verður eitt munandi lægri hýruprosent, visandi til, at fiskimenn nú hava fingið eina so lagaliga skattaskipan. Soleiðis fer hesin »skattalættin« hjá fólkalokkunum beint niður í lúman hjá føroyskum reioðarum.

Tað er heilt týðuligt at grundgevingarnar hjá fólkalokkunum eru falskar. Tá skattalætti varð boðin fyrri lønarniðurskurd, var grundgevingin tann, at kostnaðarstøðið í føroyska samfelagnum var alt ov høgt. Men nú hoyra við onki um kostnaðarstøðið. Nú er grundgevingin tann, at ein skattalætti til fiskimenn, skal lokka føroyskar fiskimenn við útlandskum skipum?

Tá eitt lækkað hýruprosent kemur í kjalarvörnum á skattalættanum, kunnu vit rokna við, at eitt uppafsturt stórt tal av føroyskum fiskimönnum leitar sær hýru uttanlands. Men tað leggur fólkalokkurin onki í. Endamálið er ikki at fáa føroyskar fiskimenn við útlandskum skipum heim. Endamálið er sjálvandi at lækka kostnaðarstøðið. Tað gerst millum annað við at fáa hýruprosentið hjá føroyskum fiskimönnum niður. Onnur lokabreyð verða helst nýtt seinni fyrri at fáa lóntakarar á landi sama veg.

Tað kann henda, at fólkalokkurin og reioðarnir gera ris til egnu rumpu, um hýruprosentið verður lækkað. Tað er góður politikkur, at selja har ein fær mest fyrri framleiðsluna, og at keypa vörur og tænar, har tær eru bilgast. Um føroyskir fiskimenn fara at ganga eftir hesi meginreglu, kunnu vit rokna við, at teir fáa sær hýru við útlandskum skipum, har hýran er hægri, men velja at gjalda skatt í Føroyum við einum frádrátti uppá 15 prosent av inntøkum. Um hetta verður gongd kemur føroyski flótin at liggja vegna manningartrot.

Annars er at siga um skattapolitikkin hjá Anfinni Kalsberg og fólkalokkunum, at hann er ein sannur hurlivasi, sum onki rættshugsandi fólk kann fáa skil á. Fyrri einum ári síðani var alt um at gera, at fáa eina

bruttoskattaskipan fyrri allar A-skattgjaldarar. Nú skal ein partur av hesum A-skattgjaldarum, hava ein frádrátt, sum svarar til 15 prosent av inntøkuni. Fyrri einum ári síðani varð sagt, at ein bruttoskattaskipan fyrri B-skattgjaldarar, skuldi koma um eitt ár.

Síðani hava vit onki hoyrt aftur um bruttuskatt fyrri B-skattgjaldarar. Hetta var bara eitt bluffnummar frá fólkalokkunum. Tað varð sagt fyrri at fáa tingmenn at taka undir við eini bruttoskattaskipan fyrri A-skattgjaldarar. Støðan er sostatt tann, at A-skattgjaldarar hava mist allar sínar frádráttir, meðan B-skattgjaldararnir framvegis hava sínar frádráttarmøguleikar.

Samanumtikið má haldast, at hógvarnir stinga so langt undan, at allir føroyskir lóntakarar, bæði á sjógv og landi, hava alla orsök til at vera sera varnir. Tað er nevniliga ikki gamansleikur tá úlvurin letur seg í seyðaskinnið.

Tann 6. desember 1997
Vilhelm Johannesen

Finnbogi Arge fær sessin aftur

Hann fór úr figgjarnevndini, tá hann valdi at gerast leysgangari í tinginum, men nú er líkt til, at hann sleppur upp í part aftur

DAGNY JOENSEN

Figgjarlógin skal vera liðugt viðgjørt í hesum árinum. Tað krevur, at tinglimirnir gera skjótt av at velja nevndirnar av nýggjum, nú Sjálvstýrisflokkinur fór úr samgonguni.

Samgongan hevur gjørt uppskot um valból, har somu flokkar og áður eru umboðaðir, við undantaki av KrF og Finnboga Arge, uttanflokkinglim, sum koma inn í staðin fyri Sjálvstýrisflokkin.

Spurður, um Finnbogi Arge nú var sloppin inn í hitan aftur, sigur hann seg ikki hava tikið støðu til annað enn KrF, id er komin inn í valból, sum Finnbogi Arge var í áður.

Flest nevndarsessir

Tað merkir m.a., at hetta eru flokkarnir, sum fáa flestu nevndarsessir, sigur Finnbogi Arge.

- Tá hevur áður sagt, at tú ikki stillar upp aftur. Merkir hetta, at tú stillar upp aftur?

- Nei, hetta merkir ikki annað enn at figgjarlógin skal verða samstykkt áðrenn 1. januar, og at tað er umráðandi at týðandi lógir, eitt nú kolvetnislóg og skattalógirnar o.a., sum liggja í tinginum, skulu hava viðgerð.

- Við einum nevndarsessi, fái eg ávirkan á lógirnar, sigur Finnbogi Arge.

- Tekur tú, við at fara í valból við samgonguna, undir við øllum, sum samgongan leggur fram?

- Eg fari fribils at seta meg niður og kanna málið. Møguleikar eru fyrri at fáa upplýsingar í nevndum, sum eg ikki visti um áður, sigur Finnbogi Arge. Hann leggur dent á at hetta stigið ikki hevur annan týdning enn at fáa ávirkan, nú tað liður móti endanum í hesi

tingsetu.

- Eg haldi, at tað er skeivt at útskriva val júst nú, og eg havi - við at fara í valból - tryggað mær ávirkan, at ikki týðandi mál skulu detta niðurfyrri, sigur Finnbogi Arge, og nevni m.a. uppskot um Telefonverkið, id skal umleggiast til alment partafelag. Tað heldur hann eisini er týðandi mál at fáa ávirkan á.

Nevndarval í fyrsta lagi næsta mánadag

Eftir hvat skilst, so eru bert tveir valbólir. Samgongan hevur 19 tinglimir og andstøðan 14.

Súsanna Danielsen, stjóri á Løgtingsskrivstovuni, sigur við Sosialin, at uppskot um valbólur skuldi leggjast fram í gjár seinnapartin. Um einki frávik verður givið, kunnu nevndirnar í fyrsta lagi verða valdar næsta mánadag.

Tað var ikki møgult at frætta, hvussu Sjálvstýrisflokkinur fer at skipa seg viðvíkjandi valbólir.

Álvur Zachariassen, tingmaður í Sjálvstýrisflokkinum, sigur, at tey ikki enn hava viðgjørt spurningin í flokkinum.

Hugsandi er, at Sjálvstýrisflokkinur fer í valból við andstøðuni. Um so er, so er talið í teimum báðum valbólunum tað sama sum áður.

Leikhúsinu Jól byrja í morgin

Søgan um Lítla Gutta er komin við aftur í Leikhús Jól, sum 26 børn nú fara at framføra í Sjonleikarhúsinum í Havn

RANDI JACOBSEN

Í ár eru 10 ár liðin, síðan Havnar Sjonleikarfelag á fysta sinni framførði Leikhús Jól.

Hesin fasti jólasíður verður ikki niðurlagdur í bræði, tí børnini flokkast um at sleppa at spæla við, og ikki plagar at stannda á at fáa áskoðarar.

Í ár eru tað Hjördis Johansen og Katarina Nolsøe, sum stjórna. Hjördis var eisini við í fyrstu Leikhús Jólum fyrri 10 árum síðan.

Tað eru tveir leikir í Leikhús Jólum í ár. Annar er ein nissuleikur, sum tey nevna Gívrin og jólini, og hin eitur Lítli Gutti. Lítli Gutti hevur áður verið við í Leikhús Jólum og er sloppin við aftur nú, men søgan er ikki heilt tann sama sum í upprunaligu søguni um jólaeingilin og Lítla Gutta.

Umstøðurnar at venja Leikhús Jól hava ikki verið tær bestu, tí pallurin í Sjonleikarhúsinum hevur verið upptikin líka til nú av leikinum Ísblostríð. Tey hava tí verið noydd at venja í øðrum hølum.

- Men tað hevur gingið ótrúliga væl, siga Hjördis

og Katarina.

Tað krevur ikki sørt av hegni at fyrrspika einum slíkum tiltaki, tí 26 børn eru við, og tey yngstu eru fimt ár. Elstu leikarnir eru 21 ár.

Hjördis og Katarina lata væl at flokkinum, so væl tey hava møtt, og so góðan hug tey hava at spæla. Tey hava verið ótrúliga tolin.

Tær báðar valdu, at tær skuldu ikki sjálvar skriva handritini. Tær byrjaði við dramavenjingum, og út frá hesum formaðu børnini sjálv leikarnar. Hugsotini koma frá tí, sum børnini sjálv gjørdur spontant undir venjingunum.

Upp á tann mátan blivu leikirnir til av sær sjálvum, og børnini uppliva tað, sum hava tey sjálv gjørt leikarnar. Tað økir um hug teirra at vera við.

Fitt við tey smáu

Ikki er vanligt at hava so smá børn at spæla saman við teimum so eldru, tí tey smáu fata ikki tað sama sum tey stórru. Men tað hevur gingið ómetliga væl, og tey stóru hava verið einastandandi fitt við tey smáu, sum spæla nissupinkur og

einglapinkur.

Tær hava lagt tað soleiðis til rættis, at berst teimum smáu frá onkran dag, er tað eingin ólúcka. Tey heilt smáu skulu siga síga nakað, men afturfyrri hava tey úr at gera, tí tey somu spæla bæði einglar og nissur, skulu skifta, og tey noyðast at tuska aftur og fram.

Tey stórru hava skyldu til at mæta til hvørja vending og sýning.

Umframt teir 26 leikarnar, kemur Jógvn Telling eisini við sínum barnakóri frá Tórshavnar Muikkskúla. Tey børnini eru 15-20 í tali.

Leikhús Jól er ein familjusýning, og tað merkir, at eisini heilt smá børn fáa nakað burtur at siggja leikin. Stórir dentur er lagdur á, at gera søgur einfaldar. Tað verður ikki sagt so nógv, har er meira við rørsrum. Og nógvir sangir.

Leikirnir er eisini einfaldir á tann hátt, at lítið og einki er gjørt burtur úr pallinum, sum Annika á Lað hevur fyrrspikað. Flestu klæðini, sum børnini eru í, eru úr húsinum, men okkurt hevur Hjördis tó seymað.

Harafrat hava tær valt at halda leikinum undir einum tíma, tí longur orka smá børn ikki á sita.

Upp á henda máta eru Leikhús Jól eisini væl eigna at vitja hjá fólk, sum kunnu enda túrin í býnum saman við børnunum í Sjonleikarhúsinum.

Flestu sangirnir í leikinum eru jólasangir, sum børnini kenna.

Leikhús Jól verða fyrstu ferð framfórd mikudagin kl. 18, og framfórsur verða síðan gerandisdagar kl. 18 og sunnudagar kl. 16, hvønn dag fram til 21. desember - um fólk halda fram so leingi við at koma til sýningarnar. Men tað verður neyvan nokur neyð, tí Leikhús Jól plagar at verða væl vitjað.

Atgongumerki fáast í Kunningarstovuni og í

Sjonleikarhúsinum ein tíma undan hvørji sýning. Atgongumerki kunnu ikki leggjast av.

Atgongumerkið kostar 30 krónur fyrri bæði stór og smá.

Stórir áhugi

Sjonleikarhúsið lýsir ongantíð eftir børnum at spæla við í Leikhús Jólum, tí so hevði verið heilt galið. Áhugin er frammanundan so stórir, at øll ikki sleppa við.

Tær hava roynt at velja út sum frægast, so nøkur roynd eru við, men samstundis eru Leikhús Jól fyrsta høvi hjá fleiri børnum at royna seg á pallinum.

Jólaalendarahúsið

Jólamaðurin í tí lítla húsinum í Grasagørdi er í jólahýri, og hann hevur savnað sær eina rúgvu av gávum frá handlum í Havn. Gávurnar verða lutaðar burtur, og hvønn dag verður lutasel í Sosialinum. Gávurnar verða eisini at siggja í glugganum í kalendara-húsinum.

Tá jólamenninir eru komin til Havnar verða tað teir, sum draga vinningin, og tollaksmessukvöld fara teir at draga um eitt gávukort uppá 1000 kr.

Jól í gamla bókhandli

Endurminningar hjá høvundanum 16 tveir fyrstu árin, 1947-64. Bókin gevur eina ítrúka brotakenda tíðarmynd av nevnda tíðarskeiði, men er fyrst og fremst søgan um eina viðkvæma gentu, id veksur upp og búast við teimum spurningum, gleðum og sorgum, um ungdomar til alla tíð fara at dragast við. 290 bls.

Marianna Debes Dahl
Úti á leysum oyggjum
Kr. 198,-

pf. H.N. Jacobsens
Bókhandil

Vaglið • Tlf. 1 10 36